

Притаїлась між дубами Гута-Перейма

Між богатирськими дубами та стрункими соснами ледь виглядають дахи осель Гуті Перейми, одного з найменших сіл району. Цей мальовничий заселений куточок землі розташований на території Немовицької сільської ради. Колись тут жили поляки-осадники, колишні вояки армії маршала Пілсудського, який після відвоювання Західної України роздав тутешні землі своїм співгромадянам. Закінчилась Друга світова війна - і поляки виїхали на батьківщину, залишивши будинки.

У ФАП ідуть не тільки лікуватись, а й поспілкуватись

Хоч населення в Гуті-Переймі й небагато, живе воно розмірним, по-своєму цікавим життям. З державних установ єдина – фельдшерсько-акушерський пункт, завідує ним чорнява красуня Світлана Гедзик. Дівчина мешкає в Катеринівці, на роботу щодня добирається велосипедом, і тільки в сильні морози їздить маршруткою, що возить дітей у Немовицьку школу.

На обліку у ФАПі перебуває 4 дитини до одного року. А взагалі молода медична сестра опікується станом здоров'я 139 осіб. У неї ж можна придбати всі ліки першої необхідності. До медичного пункту часто заходять пацієнти. Втім, у більшості випадків Світлана сама навідується до хворих літніх людей, які бачать у ній не тільки хорошого медика, а й цікавого співрозмовника.

І санітарка, і продавець

Місцева жителька Оксана Шокот працює в цьому ж ФАПі санітаркою. А паралельно - продавцем у магазині, що розташований у тому ж приміщенні. Мешкає неподалік, тож можна сказати, що функціонує торговий заклад цілодобово. Нерідко односельці приходять до неї додому, просять відчинити і пізно ввечері, і рано-вранці, аби придбати необхідний товар. Асортимент магазину чималий: свіжі хліб і ковбаси, цукерки, печиво, чаї, алкогольні напої, миючі засоби тощо. Ціни не вищі, ніж у райцентрі. Люди щодня навідуються сюди не тільки, щоб щось купити, а й просто поспілкуватись один з одним, обговорити сільські новини.

Степану Ткачу й досі болить воєнне лихоліття

Війна - коротке, але страшне слово, що нагадує горе, зло, біду... Добре пам'ятає події Другої світової місцевий ветеран Степан Ткач. Пригадує, як у хаті з'явилися лихі люди, що заходили в кожную оселю й забирали продукти, бувало, й останній шматок хліба:

- У нас була велика сім'я, батько пішов на фронт, а я – за старшого. Почувши чужий голос надворі, вийшов з хати. А там чужинець у мами запитує, чи є в оселі яйця, сало, масло. Злякана ненька пообіцяла щось знайти, але, зайшовши в приміщення, чоловік побачив повну хату дітлахів, і відмовився будь-що брати. Пожаль нас, мовив, що треба ще на ноги ставити малечу.

Згодом Степана забрали в армію в Росію, аж за Урал. Умови проживання в казармі й харчування були жахливими, ставились до новобранців з України жорстоко, зневажливо. Коли демобілізували після закінчення війни, Степан Васильович довго не міг добратись додому. Доїхав до обласного центру, та в Рівному начальник пересильного

пункту не пустив до рідного села. Солдатів змусили засипати камінням ями, що лишились після бомбардувань фашистської авіації. Потім влаштувався працювати ремонтником залізничної колії, де й трудився ветеран аж до пенсії. Тяжкими були повоєнні роки, але дідусь із дружиною Галиною витримали всі труднощі. Виростили трьох дочок і сина, які зараз мешкають у Рівному, часто навідуються в гості до батьківської хати, турбуються про стареньких.

Смутком овіяний спогад Ольги Оліфер

У Гуті-Переїмі більшість населення - пенсіонери. Серед них Ольга Оліфер. Багато горя та біди пізнала за свої 84 роки. Коли попросила розповісти про себе, старенька кивнула, на мить замовкла, мабуть, у ту хвилину нахлинули спогади: затремтіли губи, а з очей змахнула непрохану сльозу. Ольга Георгіївна родом з Білорусі, та життя її пройшло в Гуті-Переїмі. Пам'ятає, що частина села, де жили, належала до Степанського району. У навколишніх місцях були болота, росло багато журавлини. Ніколи не забуде страшні роки війни. У 1939 батько пішов на фронт, звідти не повернувся. Сім'ї не хотілось вірити, що назавжди втратили годувальника. Довгий час шукали його, мама Ольги стала думати, що покинув їх, тож уже не надіялись знайти. Лише через 52 роки жінка звернулася у воєнний архів Радянської Армії, що в Подольську біля Москви, і звідти повідомили про місцезнаходження могили батька.

Зі сльозами на очах, схвильованим голосом Ольга Георгіївна розказує, як у 1943 з сім'єю ховались у лісі від ворогів. Вона тоді працювала в Убережській сільській раді. Певнена, що саме молитва до Всевишнього врятувала її від смерті. Адже, йдучи через ліс на роботу, не раз попадала під обстріл, над головами літали кулі, як восени листя з дерев. Потім жили в будинку на залізничній станції, де мешкали інші сім'ї, серед них і євреї. Тут познайомилась з Сонею, яка навчила її в'язати, чим займається й досі.

На Ольгу Оліфер чекало ще одне страшне випробування. Одного разу начальник дав якісь папери й направив у Сарни, не пояснивши, для чого. Прийшовши в якусь установу, побачила людей у військовій формі зі зброєю в руках. Зрозуміла, що заарештували, як згодом пояснили, за зв'язок із УПА. 8 діб просиділа в камері попереднього слідства, в голоді й холоді. Правоохоронці вимагали зізнання про співпрацю з повстанцями, але Ольга не відчувала за собою вини, не могла зізнатись у тому, чого не коїла. «На той момент, сидючи в холодних приміщеннях, - пригадує бабуся, - здавалось, якби прийшла смерть, кинулась би їй в обійми». Потім жінку відпустили додому. Йшла по колії, щоб не збитись зі шляху, боялась озирнутись, здавалось, що за нею женуться солдати зі зброєю.

Ольга була гарною дівчиною. Тож не дивно, що хлопці звертали увагу. Пам'ятає молодого лейтенанта, який навідувався до неї щосуботи 9 місяців. Був великим романтиком, зізнався в коханні. Та жінка чомусь вважала себе поганою кандидатурою для такого юнака.

Вийшла заміж за Семена. Дали життя й виховали в любові трьох чудових діток. Але, на жаль, зустріти старість разом не вдалось. Семен з необережності загинув під поїздом ще зовсім молодим.

Нині баба Оля живе сама у великому будинку, який прикрашають вишиванки вправної майстрині. Це і картини з природою, ікони, килими, подушки, серветки... Особливу увагу привертає портрет Тараса Шевченка. Жінка жартує, що сердитий вийшов, мабуть, думає, чого це мене білоруска вишила? Бабуся ще й в'яже дуже гарно, нещодавно

найменшій внучці виплела пальто з шапочкою. Часто виготовляє щось і на замовлення, адже важко прожити на мізерну пенсію. Радіють найріднішій людині її 4 онуки і 4 правнуки. «Бабусю, бабусенько, мамо, матусю», - чує вона майже щодня від вдячної родини, яка опікується старенькою.

Станція Немовичі є гордістю села

Невеликі будівлі станції біліють на фоні високих дерев і густих кущів, що впритул підступають до залізничної колії. З кожним приходом поїзда на пероні з'являються люди з кошиками для грибів, а потім усе навкруг затихає, чути лише спів лісових пташок. У приміщенні чергової по станції затишно. Жінка уважно стежить за роботою автоматичного обладнання, попереджує пасажирів про прихід поїздів і безпеку руху по коліях.

Легкий смуток огортає душу від того, що такі села, як Гута-Перейма, з кожним роком безлюднішають, з'являється все більше хат-пусток, що дивляться на навколишній світ очима порожніх вікон. Прикро, що лише влітку село наповнюється сміхом і гомоном дітей, коли онуки місцевих жителів приїжджають у лісовий край відпочити до своїх дідусів і бабусь. Та ті, які тут лишились, вірять, що цей куточок землі оживе, збудують хоч невеличку школу для малечі, і тоді молодь не втікатиме в місто, а навпаки – повертатиметься в тихий, прекрасний Поліський край.

Наталія ДЕМЧУК.